

RS § 435**Medborgarförslag. Förbud gifter i hushållen som läcker till grundvatten och mark**

Ärendenummer: RS 2024/2581

Paragraf föregående instans: AU § 256

Regionstyrelsens beslut

- Medborgarförslaget avslås.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit 2024-12-27 där förslagsställaren föreslår att Region Gotland ska upprätta en lista på vilka rengöringsmedel som ska tillåtas att användas på Gotland.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår regionstyrelsen att avslå medborgarförslaget med motiveringen att kommuner och regioner inte har rådighet att upprätta lokala/kommunvisa förbud för försäljning eller användning av kem-tekniska produkter som uppfyller nationella krav och därmed är tillåtna att säljas på den svenska marknaden.

Bedömning

Inledningsvis kan konstateras att det är glädjande att den miljöbelastning som vanliga kem-tekniska hushållsprodukter står för, i det här fallet rengöringsmedel, uppmärksammas i ett medborgarförslag.

Region Gotland kan i huvudsak göra två saker för att minska miljöbelastningen från kem-tekniska hushållsprodukter. Dels i sitt inköpsarbete sträva efter att upphandla varor och tjänster som bidrar till en god livsmiljö och en långsiktigt hållbar miljöutveckling samt låg klimatpåverkan. Krav på miljöhänsyn ska därför vara en naturlig del vid inköp inom Region Gotland, vilket har betydelse eftersom Region Gotland varje år köper en stor mängd kem-tekniska produkter till sina verksamheter.

Den andra åtgärden är att upplysa kommuninnevärdarna hur man kan välja kem-tekniska produkter och hur de ska hanteras. Riktade kampanjer av det slaget genomförs då och då. Allmän information om detta finns samlad på Region Gotlands webb: <https://gotland.se/jobb-och-foretagande/tillstand-regler-och-tillsyn/kemikalier>

Tilläggas kan att flera olika miljömärkningssystem sedan länge har kriterier för bland annat just kem-tekniska hushållsprodukter, vilket i hög grad har påverkat tillverkarna att miljöanpassa sina produkter. Kriterierna är inte statiska utan skärps återkommande. Många kommuner har därför sedan mitten på 1990-talet kunnat rekommendera sina medborgare att använda miljömärkta kemtekniska produkter, vilket Region Gotland också gör på nämnda webbsida.

När det gäller det specifika medborgarförslaget måste dock regionstyrelseförvaltningen föreslå regionstyrelsen att avslå förslaget med motiveringen att kommuner och regioner inte har rådighet att upprätta lokala/kommunvisa förbud för försäljning eller användning av kemtekniska produkter som uppfyller nationella krav och därmed är tillåtna att säljas på den svenska marknaden.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag daterad 2024-12-27

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-09-18

Skickas till

Förslagsställaren
